

**T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**

**DEĞERLER EĞİTİMİ PROJESİ
2013 – 2014 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
UYGULAMA KILAVUZU**

PROJENİN AMAÇLARI

Proje “değerler erozyonuna çözüm arayışının” bir ürünüdür. Çocuklarımızın sağlıklı kişiliğin temel taşlarını oluşturan toplumsal ve evrensel değerleri kazanmalarını ve kişiliklerinin her yönüyle gelişmesini sağlamak, öğrencilerimizi toplumsal ve evrensel değerlerle donanmış ve bu değerlerle yaşamayı yaşam biçimi haline getirmiş bireyler olarak yetiştirmek, çeşitli programlar aracılığı ile, öğrencilerin temel insani özellikleri kazanmasını sağlamak, değerlere karşı duyarlılık oluşturmak ve onları davranışa dönüştürme konusunda öğrencilere yardımcı olmak bu projenin temel amaçlarıdır.

Bu temel amaçlar çerçevesinde gerçekleştirilmek istenen somut hedefler şunlardır:

- Öğrencilere temel insanî değer ve erdemlerin kazandırılması, değerlere karşı duyarlılık oluşturulması ve onları davranışa dönüştürülmesi,
- Toplum tarafından kabul gören değerlerin uygun okul ortamı oluşturularak geliştirilmesi ve pekiştirilmesi.
- Öğrencilerin sorumluluk duygularının geliştirilmesi.
- Akademik bilgi ve gerçek hayatta rehberlik edecek ahlaki değerlerle donatılmış öğrencilerin yetiştirilmesi.
- Kültürel kodların güçlendirilmesi,
- Okul ve çevresindeki sosyal yaşamın ahlaki ve etik değerlere uygun olarak şekillenmesi,
- “Ahlak Temelli Disiplin” kavramının yerleştirilmesi.
- Öğrencilerde ahlaki bir topluluk bilincinin oluşturulması.

PROJENİN GEREKÇESİ

Baş döndürücü değişim çağında, binlerce yıllık deneyimlerden süzülüp gelen geleneksel değerlerin korunması eğitimin en özel çalışma alanlarından biri haline gelmiştir. Okulun iki temel sorumluluğu öne çıkmaktadır:

- Geçmişten devralınan geleneksel kültürel değerleri yeni hayat biçimleri içerisine faydalı bir şekilde nasıl alabiliriz?
- Yeni kültürel değerleri geleneksel kültür sistemi içerisine nasıl yerleştirebiliriz?

Değerler Eğitimi Projesinin neden bir zorunluluk olduğu, aşağıdaki iki soruya verilecek cevaplarla ortaya çıkmaktadır.

- Bir taraftan muasır medeniyeti yakalarken aynı zamanda kendimiz olarak nasıl kalabiliriz?
- Hem modern dünyaya yön verebilmek ve hem de kendi kültürel değerlerimizi koruyarak toplumsal çözülmeye maruz kalmamak nasıl mümkün olabilir?

Değerler doğru ve yanlışın ayırt edilmesine yardım eden temel inançlardır. Hayata denge ve anlam katarak, toplumu oluşturan bireylerle birlikte yaşamaya imkân tanır. Değerler doğuştan getirilmeyip, gözlem ve etkileşim sonucunda yaşayarak öğrenilirler. Bu tespit okulun değerler eğitimi konusundaki en büyük sorumluluğunu öne çıkarmaktadır.

Eğitim, toplumun idealine yönelik değerler sistemini bireylere iletmede önemli rol oynamaktadır. Okulların, önemli görevi, kültür aktarımında okul programında açık olarak belirtilen veya belirtilmeyen değerleri öğretmek, öğrencileri belirlenen kurallar doğrultusunda disipline etmek, ahlaki gelişimine katkıda bulunmak, karakterini ve benlik algısını olumlu yönde etkilemektir. Okullar bazı değerlerin takdir edildiği ve öğretildiği yerler olduğuna göre orada bulunan öğretmen ve yöneticilerin de bu değerlere sahip olması ve öğrencilere rol model olmaları gerekmektedir.

Birey, ileriki dönemlerde kişiliğini, bakış açısını, davranışlarının yönünü belirleyecek, onun tanınmasında temel ölçütler olarak işlev görecektir değerleri yaşarken kazanır. Bu yüzden bireyin belirli

değerlerin farkına varması, yeni değerler üretmesi, benimsemesi ve kişiliğine mâl ederek davranışları ile sergilemesi başlı başına bir eğitim ve eğitici sorumluluğudur. Buna kısaca değerler eğitimi denilmektedir.

Değerler eğitiminin hedefi, değerler oluşturmak ve değerlerini davranış haline getiren bireyler yetiştirmektir. Değerler anlatmakla veya tanımlamakla elde edilemezler. Doğrudan yaşanmalı, içselleştirilmeli ve onlara ilişkin duygularla verilmelidir. Değerler yaşanılarak bir kimlik kişilik boyutu haline gelir. Değer eğitiminin ön koşulu ise, çocuğa özgür iradesini kullanacak ortam hazırlamaktır. Dayatma, baskı ve koşullandırma ile yapılan eğitim çocuğun kendinden çok başkalarının isteklerini gerçekleştirme işlevine sahip olur.

Araştırmalar düşünceli, saygılı, güvenilir, adil, sorumlu, kısacası iyi insanların yaşamda daha başarılı olduğunu göstermiştir. Bu nedenle, değerler eğitimi, okullarda en az matematik ve Türkçe eğitimi kadar önemli ve gereklidir. Değerleri önemsemeyen ve bu değerlere uymayan çocukların yetişkin olduklarında iş, aile ve sosyal yaşamlarının iyi gitmediği araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde değerler eğitimi değişik evrelerden geçmiştir. Değerler eğitimi kimi zaman ayrı bir ders olarak okutulmuş, kimi zaman da diğer derslerin içerisinde öğrencilere verilmeye çalışılmıştır. Günümüzde değerler eğitimi, diğer derslerin konuları içerisinde verilmeye çalışılmaktadır. Bu durum etkili bir değerler eğitimi verilebilmesi için her şeyden önce tesadüfî olmayan, planlı bir eğitim anlayışına duyulan ihtiyacı ortaya çıkartmaktadır.

Ders kitaplarında yer alan, kardeşlik, vatan sevgisi, nezaket ve görgü kuralları, vatan sevgisi, sabır, adil olma, aile birliğine önem verme, bağımsızlık ve özgür düşünebilme, barış, iyimserlik, duyarlı olma, dürüstlük, estetik duyguların geliştirilmesi, hoşgörü, misafirperverlik, saygı, sevgi, sorumluluk, temizlik, vatanseverlik gibi birçok değerlerin okullarda yapılacak olan etkinlikler ve uygulamalarla hayata geçirilmesi davranışa dönüştürülmesi önemlidir.

PROJE YÜRÜTME ve DEĞERLENDİRME KURULLARI

İstanbul ilinde proje resmi ve özel tüm okulöncesi eğitim kurumları, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında öğrenci, öğrenci velileri, öğretmenler ve okul yöneticilerinin katılımıyla yürütülecektir.

İl Proje Yürütme Kurulu

- İl Milli Eğitim Müdürü Muammer YILDIZ
- İl Milli Eğitim Şube Müdürü Mehmet Nurettin ARAS
- Proje Yürütme Komisyonu Komisyon Üyeleri

İlçe Proje Yürütme Kurulu

- İlçe Milli Eğitim Müdürü
- İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü
- Ar-Ge Birimi Temsilcisi
- Okul Yöneticileri
- Rehber Öğretmenler
- İlçe Öğrenci Meclis Başkanı

Okul Proje Yürütme Kurulu

Okul düzeyinde, Okul Müdürü ve Rehber öğretmenin de aralarında olacağı, öğretmen ve öğrenci temsilcilerinden oluşacak en az 5 kişilik bir proje ekibi kurulacaktır.

PROJENİN DAYANAKLARI

- 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu
- Milli Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı
- İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü Stratejik Planı
- 18. Milli Eğitim Şurası İstanbul Çalıştay Raporu

PROJE FAALİYETLERİ

Proje 2010-2011 Eğitim Öğretim yılından itibaren ilimizde uygulanmakta olup, bu yıl da farklı değer konuları ile devam ettirilmektedir.

1. İl Milli Eğitim Düzeyindeki Faaliyetler

- Proje İl Milli Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Bölümü sorumluluğu ve koordinasyonunda yürütülecektir.
- Proje dahilinde 2013-2014 Eğitim Öğretim yılında belirlenen konulara ilişkin yazılı ve görsel doküman ilgili aylarda İl milli eğitim müdürlüğü web sitesinden yayınlanacaktır.
- Projenin yürütülmesine ilişkin daha sonra gönderilecek formatta, okullar iki ayda bir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne rapor gönderecektir. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü de İl Milli Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Bölümüne ilçe raporu gönderecektir.
- Proje kapsamında konu uzmanları ve ulusal düzeyde tanınmış yazar ve akademisyenler aracılığı ile öğrencilere, öğretmenlere ve velilere yönelik seminerler ve paneller düzenlenecektir.
- Yapılacak çalışmaların, yazılı ve görsel basın aracılığı ile il düzeyinde gündem oluşturması sağlanacaktır.
- Eğitim Denetmenleri proje kapsamında rehberlik ve destek hizmetlerini yürüterek ilçe ve okullardaki çalışmaları değerlendireceklerdir.
- İlgili ayların değerler konularına ilişkin Afiş, Resim, Karikatür, Şiir, Kompozisyon, Kısa Film v.b. yarışmalar düzenlenecektir.
- Yıl sonunda örnek çalışmaların sergileneceği proje değerlendirme, kapanış ve ödül töreni yapılacaktır.

2. İlçe Milli Eğitim Düzeyindeki Faaliyetler

- İlçe Milli Eğitim Müdürü başkanlığında; şube müdürü, resmi ve özel her okul kademesinden bir okul müdürü ve rehber öğretmenler ve ilçe öğrenci meclis başkanı katılımıyla ilçe yürütme kurulu kurulacaktır.
- Belirlenen konulara ilişkin iki ayda bir (Panel, Konferans, Kutlama v.b.) ilçe programı yapacaktır.
- İlçe Milli Eğitim web sitesinden projeye ilişkin dokümanlar yayınlanacak. İyi örnekler il milli eğitim müdürlüğü ile paylaşılacaktır.
- Konunun çeşitli yönleriyle ele alınacağı seminer, münazara, panel, konferans ve benzeri formlarda çalışmalar düzenlenmesi,
- Eğitim Uzmanları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları v.b. kişi ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde öğrencilerin örnek alabilecekleri yazar, akademisyen, sanatçı, sporcu v.b. kişilerin ilçede ve okullarda konuk edilmesi.
- İlgili ayların değerler konularına ilişkin Afiş, Resim, Karikatür, Şiir, Kompozisyon, Kısa Film v.b. yarışmalar düzenlenecektir.

- Projeye ilişkin okul faaliyet raporları titizlikle toplanacak ve birleştirilerek ilçe raporu olarak il milli eğitim müdürlüğüne gönderilecektir..

3. Okul Düzeyindeki Faaliyetler

Okul Proje Ekibi projenin okul düzeyinde yönetim ve organizasyonundan sorumlu olacaktır.

a. Belirlenen değer in iki ay süre içerisinde tüm yönleriyle işlenmesi

Bu faaliyet alanı kapsamında, okullarımızda ilgili aylara ait değer öne çıkartılarak, yoğun etkinlikler yapılacaktır.

- **Kasım - Aralık Ayları** **Birlikte Yaşama ve Kardeşlik**
 - **Ocak-Şubat Ayları** **Takım Ruhü**
 - **Mart-Nisan Ayları** **Fedakarlık**
 - **Mayıs- Haziran Ayları** **Vefa ve Sadakat**
- (Aylara ait konu ve konu alt başlıkları Ek 1 de verilmiştir.)

Bu değerlerin çocuklara kazandırılabilmesi için, her ay ilgili değere yönelik olarak;

- Okullarda Değerler Eğitimi kulüpleri kurulması
- Örnek kişilikleri tanıtmak ve bu kişilerden yaşanmış hikayeler paylaşılması,
- Sınıf içi etkinliklerle bu değerlerin öne çıkarılması,
- Okulda değerlere ilişkin film gösterimi, tiyatro v.b. etkinlikler planlanması,
- Pazartesi ve Cuma günleri bayrak törenlerinde öğrenci ve öğretmenler tarafından değerleri anlatan kısa konuşmalar yapılması,
- Değerlere ilişkin problemleri durumların çocuklar tarafından belirlenmesi ve yine çocuklar tarafından bu sorunlara ilişkin çözüm teklifleri geliştirilmesi,
- Değerlerle ilgili performans ödevleri verilmesi,
- İki ay sonunda, ilgili değerimizi davranışlarına yansıtan örnek öğrencilerin belirlenerek ödüllendirilmesi bu şekilde öğrenci veli ve öğretmenlerimizin farkındalıklarının artırılması
- Okul rehberlik servisleri tarafından, okul düzeyinde ilgili değere yönelik tutum belirleme anket çalışmaları yapılması ve ön test - son test değerlendirmeleri ile yapılan çalışmaların çocuklar üzerindeki etkisinin belirlenmesi,
- Okulun ilgili ayların değerlerine ilişkin dikkatleri konu üzerinde yoğunlaştıracak görsel malzemelerle (Pano Çalışması, Afiş, Fotoğraf, Örnek Kişilik, Kitap tanıtımları, Duvar Gazeteleri, Broşürler, Basılı materyaller v.b.) donatılması
- Konunun çeşitli yönleriyle ele alınacağı seminer, münazara, panel, konferans ve benzeri formlarda çalışmalar düzenlenmesi,
- Okulda faaliyette bulunan eğitsel kulüplerin ilgili değerlere ilişkin etkinlik önerileri hazırlanması ve bunların uygulanmasına liderlik edilmesi
- Okul genelinde ve sınıflarda proje çalışmaları gerçekleştirilmesi,
- Okul personelinin değerlerle ilgili olarak bilinçlendirilmesi,
- Okul bülteninde veya dergisinde ilgili aylara ilişkin değerlerin işlenmesi,

- Öğrencilerin örnek alabilecekleri yazar, akademisyen, sanatçı, sporcu v.b. kişilerin okulda konuk edilmesi.

Yukarıda örnek olarak verilen çalışmalar ve başka çalışmalarla, bu değerlerin okul gündeminde yoğun biçimde yer almasını sağlayarak çocuklarımızın bilinçaltlarına yerleşmelerine katkı sağlanmalıdır.

b. Velilere Yönelik Etkinlikler

Projede üzerinde en fazla durulması gereken boyutlardan birisi de okul veli işbirliğinin sağlanmasıdır. Velilere değerler konusunda farkındalık kazandırılması, en az öğrenciler kadar önemlidir. Bu kapsamda şu çalışmalar yürütülecektir:

- Veli bültenleri, seminer, konferans, kitap okuma ve toplantılarla veliler de sürece dahil edilecektir.
- Aylara göre her değerle ilgili olarak velilere, ev içi davranışlara yönelik bir bilgilendirme mektubu hazırlanarak gönderilecektir. Mektupta açık ve öz olarak, ilgili değer bağlamında, okulda neler yapıldığı ve yapılacağı, anne baba olarak sorumluluklarının neler olduğu anlatılacaktır.
- Her dönem en az bir kez o dönem öne çıkan değerlerle ilgili olarak, okul bünyesinde ya da dışarıdan davet edilecek misafir konuşmacılar vasıtası ile velilere yönelik eğitim çalışması yapılmaya çalışılacaktır.

Çocuklara kazandırılmaya çalışılan değer ve davranışların kalıcı olması, çocukların öğrendikleri ile aile ortamında çatışma yaşanmaması için güzel davranışlarının aileler tarafından takdir ve teşvik edilmesi gerekmektedir.

c. Gençlik Projeleri

Okullarımızın değerler eğitimi teması ile Avrupa Birliği Projelerinden kendilerine uygun kategoriler kapsamında en az bir proje hazırlayarak, Ulusal Ajansa göndermeleri beklenmektedir.

4. Sınıf Düzeyindeki Faaliyetler

Okul içinde her sınıf, ilgili ayların değerlerine yönelik, sınıf rehber öğretmenin denetim ve rehberliğinde yukarıda belirtilen etkinlik örnekleri ve benzeri başka etkinlikleri sınıf düzeyinde yapacaklardır

**2013-2014 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI DEĞERLER EĞİTİMİ PROJESİ
KONULARI VE ALT BAŞLIKLARI**

KASIM-ARALIK	
BİRLİKTE YAŞAMA VE KARDEŞLİK	
1	HOŞGÖRÜ
2	BİRLİKTE YAŞAMA KÜLTÜRÜ
3	TOPLUMSAL KURALLARA UYMA
4	DAYANIŞMA
5	FARKLILIKLARA SAYGI
6	YARDIMLAŞMA
7	ORTAK NOKTALARIMIZ
8	ÖN ŞARTSIZ KABUL
9	KENDİNİ KONTROL EDEBİLME
10	MİLLİ VE MANEVİ DEĞERLERE KARŞI SAYGI
11	AİLEYE KARŞI SAYGI

OCAK-ŞUBAT	
TAKIM RUHU	
1	HEDEF BELİRLEME
2	PLANLI OLMA
3	GÖREV BİLİNCİ
4	ORTAK AKIL
5	LİDERLİK
6	ÖZGÜVEN VE GİRİŞİMCİLİK
7	AZİM VE KARARLILIK
8	TAKIM RUHU BİLİNCİ
9	İLETİŞİME AÇIKLIK
10	DAYANIŞMA
11	PAYLAŞMA

MART-NİSAN	
FEDAKARLIK	
1	FEDAKÂRLIK BİLİNCİ
2	İNSANLIĞA FEDAKÂRLIK
3	VATANA FEDAKÂRLIK VE ŞEHİTLİK
4	BÜYÜKLERE KARŞI FEDAKÂRLIK
5	AİLEYE FEDAKÂRLIK
6	DOST VE ARKADAŞINA FEDAKÂRLIK
7	FEDAKARLIKTA ZİRVE İNSANLAR
8	ANNENİN FEDAKÂRLIĞI
9	MERHAMET
10	ŞEFKAT
11	YARDIMSEVERLİK

MAYIS-HAZİRAN	
VEFA VE SADAKAT	
1	EMANETE SAHİP ÇIKMA
2	SÖZÜNDE DURMA
3	BÜYÜKLERİ ZİYARET
4	HASTA VE MUHTAÇLARI ZİYARET
5	İYİLİĞİ UNUTMAMA
6	İNSANLIĞA VEFA VE SADAKAT
7	VATANA VEFA VE SADAKAT
8	TARİHE VEFA VE SADAKAT
9	ÇEVREYE VEFA VE SADAKAT
10	AİLEYE VEFA VE SADAKAT
11	ARKADAŞINA VEFA VE SADAKAT